

Nr 731

Av herr **Rimmerfors m. fl.**, om inrättande av fyra studiekonsulenttjänster inom handikapporganisationerna.

I sina anslagsäskanden för budgetåret 1968/69 begär skolöverstyrelsen medel för upprättandet av fyra studiekonsulenttjänster inom handikapporganisationerna. Som motiv härför kan bl. a. anföras följande.

Vid 1967 års riksdag fattades beslut om ett omfattande program för vuxenutbildning, dels som komplement till den utvidgade skolan för barn och ungdom, dels för att tillgodose ett växande behov av utbildningsmöjligheter för vuxna. Man torde ha rätt att utgå från att riksdagen avsåg att rätten till vuxenutbildning även skall gälla de handikappade. Det är angeläget att konstatera detta, ty om tillräcklig hänsyn inte togs till olika handikappgruppers särskilda problem redan vid planeringen av åtgärderna, kan de handikappades rätt att få del av denna utbildning fördröjas för lång tid framåt. Erfarenheterna från andra områden har också visat att kostnaderna ofta blir högre och resultatet sämre, om hänsyn inte togs till särskild problematik redan på planeringsstadiet.

Våra vanliga skolor är i allmänhet inte rustade att ge handikappade undervisning med fullgott resultat, och specialskolornas nivå ligger fortfarande under grundskolans i flera avseenden. Bristande grundutbildning utgör sålunda en del av de handikappades specialproblematik. I övrigt är den särskilda problematiken i stor utsträckning av teknisk natur. Blinda behöver sålunda inte endast böcker i blindskrift eller inlästa på band, utan böckerna måste ofta tillrättaläggas för att lämpa sig för dessa nya media. Vidare måste andra pedagogiska hjälpmedel, såsom olika slag av illustrationsmaterial, anpassas till känsel eller hörsel. Viss hänsyn måste även tagas till undervisningsmetodiken. På samma sätt har hörselskadade och döva sin särskilda problematik, liksom rörelsehindrade och utvecklingsstörda. I strävandena att höja de handikappades allmänna nivå och därigenom göra vuxenutbildningsprogrammet lättare tillgängligt för dem är folkbildningsverksamheten en mycket betydelsefull faktor. Det är därför särskilt angeläget att denna verksamhet snabbt effektiviseras på sådant sätt, att den blir tillgänglig för de handikappade.

Det finns anledning för statsmakterna att klart konstatera att flera av handikapporganisationerna utfört ett mycket värdefullt arbete för att lösa uppgifter som egentligen borde åvila samhället. Detta gäller inte minst på folkbildningens område. Organisationerna har därvid samlat praktiska erfarenheter som samhället torde ha svårt att undvara. Det är därför uppenbarligen ett väsentligt samhällsintresse att ge organisationerna sådana resurser, att deras speciella sakkunskap och inriktning kan rationellt utnyttjas.

Från och med budgetåret 1966/67 har riksdagen anvisat medel till fyra studie-konsulenttjänster för handikappade. En av konsulenterna är placerad hos skolöverstyrelsen och utgör givetvis ett värdefullt tillskott till folkbildningsbyråns personal. Något fältarbete kan dock denna konsulent inte ägna sig åt. Av de övriga tre konsulenterna har två placerats hos ABF och en hos Studieförbundet vuxenskolan. Deras verksamhet består bl. a. i att bygga upp och stimulera studieverksamheten inom handikapporganisationerna. Genom denna personalförstärkning har förbunden fått ökade möjligheter att erbjuda de handikappade samma service som andra medborgare får. Det har emellertid visat sig allt tydligare att en förutsättning för att konsulenterna skall kunna fylla sina uppgifter effektivt är att de kan repliera på en effektiv verksamhet hos handikapporganisationerna. De snabbt stigande kostnaderna och växande svårigheter att anskaffa medel genom insamlingar har dock gjort det allt svårare för handikapporganisationerna att ens upprätthålla tidigare verksamhet.

En förutsättning för att samhället skall kunna tillgodogöra sig handikapporganisationernas kapacitet i en samlad ansträngning att lösa specialgruppernas problem är att staten ställer åtminstone vissa resurser till organisationernas förfogande. I fråga om folkbildningsverksamheten är därvid förslaget om fyra till organisationerna knutna konsulenter, en för synskadade, en för hörselskadade och döva, en för rörelsehindrade och en för utvecklingsstörda, ett minimum.

Det är oss väl bekant, att handikapputredningen planerar en utredning beträffande kulturell verksamhet för handikappade. Det kan emellertid förmodas, att resultatet av denna utredning tidigast kommer att framläggas för 1969 års riksdag. Ett uppskov med utökade resurser ytterligare ett år skulle emellertid försvåra planeringen för de handikappades deltagande i vuxenutbildningen. För att inte föregripa den nämnda utredningen bör dock den i denna motion föreslagna åtgärden betraktas som försöksverksamhet.

Med hänvisning till vad ovan anförts föreslår undertecknade,

att riksdagen för budgetåret 1968/69 anvisar kr. 160 000 till fyra konsulenter inom handikapporganisationerna.

Stockholm den 26 januari 1968

Einar Rimmerfors (fp)

Bengt Sjönell (cp)

Hans Nordgren (h)